

MODELUL COMPETENȚELOR MANAGERULUI EDUCAȚIONAL

Rodica ARAPU, master în științe ale educației

Dumitru PATRAȘCU, dr. hab., prof. univ.,

Summary

The article presents an approach to competencies of school managers that represents a comparative study.

Pentru elaborarea modelului competențelor managerului educațional vom apela la opiniile savanților din domeniu. Pentru cercetarea noastră are interes studierea modelelor concrete ale competențelor managerilor din diferite sisteme și, evident, mai întâi, a managerilor din învățământ.

Astfel, în opinia lui Esp D., competența managerilor educaționali înglobează: 1) toate tipurile de activitate managerială diferă la nivel detaliat, însă ele sunt aceleași la nivelul superior de abstractizare...; 2) existența unei mulțimi de modalități *corecte* de conducere, și orice sistem, fundamentat pe competențe...; 3) studiul aspectelor morale, estetice, politice și ideologice ale conducerii. Valorile și misiunea în măsură foarte mare este parte a managementului. Managementul competent trebuie să includă valori care atrag și influențează reciproc valorile individuale și organizaționale [4, p.66].

În alt model, elaborat de Brutush Petroleum, include patru compartimente, care întrunesc 11 componente de competențe ale managerilor: 1) orientarea spre rezultat (insistență, aptitudini organizatorice, orientare spre scopuri, calități comunicative); 2) orientarea spre oameni (cunoașterea celor din jur, capacitatea de a lucra în echipă, spirit de convingere); 3) abilitatea de a gândi (capacitatea de a analiza, gândire strategică, cugetare comercială); 4) flexibilitate situativă (orientare adaptivă).

Menționăm, că în toate modelele examinate ale competențelor managerilor sunt elemente ce țin de definirea și asigurarea realizării scopurilor manageriale, cât și a celor de obținere, prelucrare și transmitere a informației.

În opinia savantului român, Ioan Jinga, competențele conducătorului unității școlare se impun de rolurile pe care le exercită. Astfel, directorul școlii îndeplinește rolurile: decizional (în limitele stabilite de actele normative); de organizator al spațiului de învățământ, al personalului și al activității; de evaluator al activității personalului și al procesului de învățământ; de mediator între membrii comunității; de cetățean [5, p.15].

Prezintă interes modelul elaborat în România, unde directorii/directorii adjuncți ale unităților de învățământ trebuie să posede *competențe de comunicare și relaționare; competențe psihosociale; competențe de utilizare a tehnologiilor informaționale; competențe de conducere și coordonare; competențe de evaluare;*

competențe de gestionare și administrare a resurselor; competențe care vizează dezvoltarea instituțională; competențe care vizează self-management, care își găsesc aplicație în domeniile: climatul de muncă; consultanță și audiență; relația cu comunitatea și instituțiile partenere; comunicarea cu elevii; deontologia profesională; sistemul informațional computerizat; procesul educațional; managementul ședințelor; procesul educațional; formarea inițială și continuă a personalului; resurse financiare și materiale; resurse umane; cadrul instituțional; proiecte, programele și parteneriatele; cariera managerială [2, p. 262 – 263].

Acest model este împărtășit și de cercetătorii din Republica Moldova, însă, pentru pregătirea managerilor în structura competențelor, V. Gh. Cojocaru a elaborat *standardele de funcție ale directorului unității de învățământ*, din care se impun următoarele competențe:

1. directorul de școală este un manager, care promovează succesul tuturor elevilor prin asigurarea, dezvoltarea, implementarea și ghidarea strategiei de funcționare a școlii;

2. directorul de școală este un manager, care promovează succesul tuturor elevilor, asigurând calitatea educației pentru fiecare elev, prin crearea condițiilor optime pentru cea mai completă /utilă dezvoltare;

3. directorul de școală este un manager, care promovează succesul tuturor elevilor prin crearea condițiilor favorabile pentru dezvoltarea culturii organizaționale și a programului de studiu, care duc la creșterea competenței profesionale a cadrelor didactice și optimizarea învățării;

4. directorul de școală este un manager, care promovează succesul tuturor elevilor prin aplicarea unei culturi manageriale democratice, axată preponderent pe relații umane și folosirea eficientă a resurselor, în vederea creării unui climat deschis și autentic cât mai efectiv pentru educație / dezvoltare;

5. directorul de școală este un manager, care promovează succesul tuturor elevilor prin colaborare cu familia, comunitatea și satisface diverse necesități și interese ale lor, participă efectiv la dezvoltarea unei puternice comunități locale pe bază de parteneriat benefic;

6. directorul de școală este un manager, care promovează succesul tuturor elevilor prin activitatea sa integră, corectă și etică;

7. directorul de școală este un manager, care promovează succesul tuturor elevilor prin înțelegerea și influențarea sferei sociale, politice, economice, juridice și culturale.

Astfel, în urma cercetării modelelor activității și competențelor managerilor educaționali din diferite sisteme educaționale, putem propune o matrice comparativă a modelelor competențelor managerilor școlari din diferite țări, care

poate fi utilizată cu succes în procesul de perfectare a sistemului educațional din Republica Moldova.

În concluzie menționăm că studiile întreprinse ne permit să propunem un mecanism pentru a face pe oameni să obțină performanțe acceptabile și excelente în activitățile de bază ale omului, îndeosebi în muncă, instruire, management.

Bibliografie

1. Bernard, Rey, Anne, Defrance, Vincent, Carette, Competențele în școală. Formare și evaluare, Ed. [Aramis](#), București. 2012.
2. Cojocaru, V. Ch., Schimbarea în educație și Schimbarea managerial, Lumina, Chișinău, 2004.
3. Early, P.,(Project Director),The School Management Competence's Project.Standards for School Management, 1992.
4. Esp, D., Competence's for School Managers, 1993.
5. Jinga, Ioan, Conducerea învățămîntului. Manual de management instrucțional, EDP, București, 1993.
6. Store, Marcus, (coordonator), Competența didactică – perspectivă psihologică, Ed. ALL Educațional, București, 1999.